

معاونت امور تولیدات دامی

سیاست‌های اجرایی

برنامه ریزی تولید در

سال ۱۳۹۳

دفتر امور پرورش طیور و زنبور عسل

مقدمه :

به منظور وحدت رویه در زمینه توسعه منطقی واحدهای مختلف پرورش طیور، سایر ماکیان و زنبور عسل و در راستای واگذاری امور اجرایی به استان‌ها سیاست‌های اجرایی برنامه‌ریزی تولید در سال ۱۳۹۳ ابلاغ می‌گردد.

تعریف واژه‌ها : کلیه واژه‌های استفاده شده، براساس تعاریف بکار رفته در دستورالعمل اجرایی ماده ۵ قانون نظام جامع دامپروری کشور تنظیم گردیده است و علاوه بر آن واژه‌های زیر جهت تبیین مطالب ذکر شده، تعریف می‌گردند.

- پرورش در طبقات ساختمانی: به نوعی از پرورش اطلاق می‌گردد که در آن سالن‌های یک مزرعه در ساختمان‌های بیش از یک طبقه قرار دارند.

- پرورش نیمچه گوشتی در قفس: به پرورش نیمچه گوشتی در قفس‌های مخصوص و بیش از یک طبقه قفس در یک سالن پرورش اطلاق می‌گردد.

- زنجیره تولید طیور صنعتی: مجموعه‌ای از فعالیت‌های مرتبط با طیور صنعتی از مرحله تولید تا بازار رسانی شامل حلقه‌های تولید که به صورت تجمعی و یا انفرادی در مکان‌های مختلف فعالیت دارند.

- حلقه‌های تولید: عناصری هستند شامل واحد مرغ اجداد، مرغ مادر، واحد گوشتی، کارخانه خوراک طیور، کارخانه جوجه‌کشی و کشتارگاه.

- مناطق پر تراکم: به مناطقی از استان‌های کشور که تراکم واحدهای تولیدی طیور در آن‌ها بیش از میانگین کشور است، اطلاق می‌گردد. (لیست این مناطق توسط معاونت بهبود تولیدات دامی استان‌های مورد نظر اعلام می‌گردد).

- مناطق مستعد: به مناطقی که دارای اولویت در بین استان‌ها در فعالیت‌های پرورش طیور و زنبور عسل هستند گفته می‌شود.

- مناطق فاقد اولویت: به مناطقی غیر از مناطق مستعد گفته می‌شود.

- واحدهای اتوماتیک :

۱- واحدهای پرورش مرغ گوشتی :

الف: ساختمان و تأسیسات : سالن‌های پرورش می‌بایست کاملاً ایزوله بوده (براساس استانداردهای سازمان بهینه‌سازی مصرف سوخت) دارای سیستم اتوماتیک ذخیره و انتقال دان باشند و همچنین فاصله سالن‌ها از یکدیگر و با سایر تأسیسات بر اساس آخرین ضوابط و مقررات ابلاغی وزارت جهادکشاورزی باشد .

ب : تجهیزات : واحدهای پرورشی باید دارای سیستم دانخوری و آبخوری اتوماتیک و سیستم اتوماسیون تهویه بوده و سیستم گرمایشی نیز دارای استاندارد سازمان بهینه‌سازی مصرف سوخت باشد .

۲- مرغ مادر گوشتی :

الف: ساختمان و تأسیسات : سالن‌های پرورش می‌بایست کاملاً ایزوله بوده (براساس استانداردهای سازمان بهینه‌سازی مصرف سوخت) دارای سیستم اتوماتیک ذخیره و انتقال دان باشند و همچنین فاصله سالن‌ها از یکدیگر و با سایر تأسیسات بر اساس آخرین ضوابط و مقررات ابلاغی وزارت جهادکشاورزی باشد .

ب : تجهیزات : واحدهای پرورشی و تولیدی باید دارای سیستم دانخوری و آبخوری اتوماتیک و سیستم ایجاد حداقل تهویه بوده، سیستم گرمایشی دارای استاندارد سازمان بهینه‌سازی مصرف سوخت باشند.

الف- سیاست های توسعه و حمایتی:

۱- توسعه کمی: با عنایت به تکمیل بودن ظرفیت های موجود کشور در مزارع مرغ گوشتی، مادر گوشتی، مرغ تخمگذار، مرغ مادر تخمگذار و کارخانجات جوجه کشی، احداث واحدهای جدید در حال حاضر از اولویت های وزارت جهاد کشاورزی نبوده فلذا تا اطلاع ثانوی از صدور مجوز برای فعالیتهای مذکور پرهیز شود.

تبصره ۱: متقاضیانی که در گذشته نسبت به اخذ موافقت اصولی و پروانه تأسیس اقدام نموده اند در صورت معتبر بودن تاریخ از بند فوق مستثنی می باشند.

تبصره ۲: پروانه متقاضیانی که تاریخ اعتبار پروانه تأسیس یا موافقت اصولی آنها منقضی شده باشد ولی اقدام عملیاتی انجام نداده باشند ابطال خواهد شد.

تبصره ۳: تکمیل حلقه های شرکت های دارای زنجیره تولید با نظر دفتر امور طیور و زنبور عسل از موضوع این بند مستثنی می باشد.

۲- بهینه سازی واحدهای موجود: به منظور افزایش راندمان و بهره وری از سرمایه گذاری های به عمل آمده، لازم است تجهیز و نوسازی و بهینه سازی واحدهای فرسوده با استفاده از فن آوری های روزآمد از اولویت برخوردار گردد.

تبصره ۱: اعطای تسهیلات بمنظور بهینه سازی تأسیسات و تجهیزات واحدهای موجود جهت کاهش ضایعات، تلفات و افزایش بهره وری مجاز است.

تبصره ۲: با توجه به ظرفیتهای ایجاد شده در صنعت طیور کشور ارائه تسهیلات تجهیز و نوسازی موضوع این بند برای واحدهای احداثی از سال ۱۳۹۰ به بعد و واحدهایی که قبلاً پروانه تأسیس اخذ نموده و دارای اعتبار و بر اساس ضوابط واحدهای اتوماتیک قابل احداث هستند، ممنوع می باشد.

ب: بخش مرغ گوشتی:

۱- تولید یکپارچه گوشت مرغ: در راستای اصلاح ساختار صنعت طیور در فضای کسب و کار توسعه سیستم‌های تولید یکپارچه گوشت مرغ (Integration System) از سیاست‌های اساسی معاونت در صنعت طیور می‌باشد. لذا در این خصوص می‌بایست براساس دستورالعمل‌های صادره از طریق دفتر امور طیور نسبت به شناسایی، صدور مجوز و حمایت از توسعه اینگونه واحدها بصورت ویژه اقدام گردد.

۲- پرورش مرغ اجداد گوشتی: صدور مجوز برای چنین واحدهایی ضمن الزام به ارائه نمایندگی نژاد مرغ اجداد معتبر و موجود در دنیا و مورد تأیید دفتر امور طیور و زنبورعسل توسط متقاضی و رعایت کامل قانون نظام جامع دامپروری کشور و مقررات موجود و رعایت سقف حداکثر بیست و دو هزار قطعه خط D در هر سن و حداقل پانزده هزار قطعه خط D منوط به موافقت دفتر امور طیور و زنبورعسل می‌باشد.

تبصره: پرورش یک‌دوره‌ای مرغ مادر گوشتی برای واحدهای مرغ اجداد (فقط برای یک دوره)، با تأیید دفتر امور طیور و زنبورعسل مجاز می‌باشد.

۳- طول دوره پرورش:

بمنظور افزایش بهره‌وری و کاهش هزینه تولید و افزایش راندمان تولید و ارتقاء کیفیت گوشت مرغ، کاهش طول دوره پرورش و وزن کشتار مرغ گوشتی از سیاست‌های اصولی دفتر امور طیور و زنبورعسل می‌باشد. در این راستا الزامات زیر مدنظر می‌باشد:

۱-۳- کاهش وزن خرید مرغ منجمد توسط شرکت پشتیبانی امور دام کشور.

۲-۳- کاهش مدت زمان پوشش بیمه‌ای نیمچه‌های گوشتی در هر دوره.

۳-۳- تهیه برنامه‌های آموزشی و ترویجی و اطلاع‌رسانی از طریق رسانه‌های عمومی و تخصصی با محوریت تشکلهای و شرکت‌های زنجیره‌ای.

۴- تجهیز و نوسازی:

۴-۱- در خصوص نوسازی و تجهیز مزارع مرغ تخمگذار و پولت بخشنامه شماره ۹۱/۴۳۷۱ مورخ ۹۱/۹/۷ کماکان لازم الاجرا می باشد، این بخشنامه مشمول مزارع مادر و اجداد نمی شود.

۴-۲- در صورتی که مزارع مرغ مادر و اجداد نیاز به نوسازی یا انتقال مکان داشته باشند ظرفیت پروانه‌های آن‌ها افزایش نمی یابد.

۵- تغییر کاربری: هرگونه تغییر کاربری واحدهای پرورش طیور طبق سیاست‌های ابلاغی و رعایت کامل ضوابط و مقررات جاری و فنی و بهداشتی و قانون نظام جامع دامپروری بلامانع می باشد.

- توسعه صادرات محصولات: با توجه به ظرفیت‌های ایجاد شده در کشور و برنامه‌ریزی صورت گرفته در حلقه‌های مختلف صنعت طیور، تولید گوشت مرغ و تخم مرغ بیش از نیاز کشور می باشد، لذا بمنظور استفاده بهینه از سرمایه‌گذاری‌های انجام شده و افزایش درآمد ملی و رونق اقتصادی زیربخش، توسعه صادرات محصولات طیور از سیاست‌های اصلی این معاونت می باشد. در این راستا حذف موانع موجود، تسهیل امور مربوط به صادرات، پیگیری جهت تشویق صادرکنندگان مدنظر می باشد.

ج: سایر ماکیان:

۱- بوقلمون گوشتی: صدور پروانه برای تأسیس و بهره‌برداری از چنین واحدهایی با رعایت کامل قانون نظام جامع دامپروری کشور و مقررات موجود و رعایت سقف حداکثر ۱۰ هزار قطعه در هر مزرعه و حداقل ۴ هزار قطعه، مجاز می باشد. صدور مجوز برای ظرفیت‌های بیش از ۱۰ هزار قطعه فقط در شیوه مجتمع‌های یکپارچه‌سازی شده (Integration) پس از بررسی و تصویب کارگروه تخصصی طیور امکان پذیر است.

۲- بوقلمون مولد: صدور پروانه برای تأسیس چنین واحدهایی منوط به معرفی متقاضی از سوی معاونت بهبود تولیدات دامی سازمان جهادکشاورزی استان و تأیید دفتر امور طیور و زنبور عسل خواهد بود.

۳- جوجه کنشی بوقلمون :

۳-۱- مستقل : صدور پروانه برای تأسیس و بهره‌برداری از چنین واحدهایی با رعایت کامل قانون نظام جامع دامپروری کشور و مقررات موجود و رعایت سقف حداکثر ۱۲۰ هزار عدد تخم بوقلمون در هر دوره و حداقل ۳۰ هزار عدد تخم بوقلمون در هر دوره ، مجاز می‌باشد .

۳-۲- وابسته : صدور پروانه برای تأسیس و بهره‌برداری از چنین واحدهایی با رعایت کامل قانون نظام جامع دامپروری کشور و مقررات موجود و رعایت سقف متناسب با ظرفیت واحد مادر در هر دوره ، مجاز می‌باشد .

۴- کبک : صدور پروانه برای تأسیس و بهره‌برداری از چنین واحدهایی با رعایت کامل قانون نظام جامع دامپروری کشور و مقررات موجود و رعایت سقف حداکثر ۲۲۷۰۰ قطعه (۲۰۰۰۰ قطعه گوشتی + ۲۰۰۰ قطعه ماده مولد + ۷۰۰ قطعه نر مولد) در هر مزرعه و حداقل ۵۶۷۰ قطعه (۵۰۰۰ قطعه گوشتی + ۵۰۰ قطعه ماده مولد + ۱۷۰ قطعه نر مولد) ، مجاز می‌باشد . هرگونه تقاضا خارج شرایط فوق منوط به تصویب کارگروه تخصصی طیور می‌باشد .

۵- بلدرچین : صدور پروانه برای تأسیس و بهره‌برداری از چنین واحدهایی با رعایت کامل قانون نظام جامع دامپروری کشور و مقررات موجود و رعایت سقف حداکثر ۱۰۹ هزار قطعه (۱۰۰ هزار قطعه گوشتی + ۶۷۰۰ قطعه ماده مولد + ۲۳۰۰ قطعه نر مولد) و به تناسب مولد در هر مزرعه و حداقل ۳۲۷۰۰ قطعه (۳۰ هزار قطعه گوشتی + ۲۰۰۰ قطعه ماده مولد + ۷۰۰ قطعه نر مولد) ، مجاز می‌باشد . هرگونه تقاضا خارج شرایط فوق منوط به تصویب کارگروه تخصصی طیور می‌باشد .

۶- اردک (بومی) مولد : صدور پروانه برای تأسیس و بهره‌برداری از چنین واحدهایی با رعایت کامل قانون نظام جامع دامپروری کشور و مقررات موجود و رعایت سقف حداکثر ۱۰ هزار قطعه در هر مزرعه و حداقل ۵ هزار قطعه ، مجاز می‌باشد .

۷- اردک بومی گوشتی (صغیر) ترویجی : صدور پروانه برای تأسیس و بهره‌برداری از چنین واحدهایی با رعایت کامل قانون نظام جامع دامپروری کشور و مقررات موجود و رعایت سقف حداکثر ۲۰ هزار قطعه در هر مزرعه و حداقل ۵ هزار قطعه ، مجاز می‌باشد .

۸- اردک صنعتی گوشتی : صدور پروانه برای تأسیس و بهره‌برداری از چنین واحدهایی با رعایت کامل قانون نظام جامع دامپروری کشور و مقررات موجود و رعایت سقف حداکثر ۲۰ هزار قطعه در هر مزرعه و حداقل ۵ هزار قطعه ، مجاز می‌باشد .

۹- مرغ بومی مولد (تکثیری) : صدور پروانه برای تأسیس و بهره‌برداری از چنین واحدهایی با رعایت کامل قانون نظام جامع دامپروری کشور و مقررات موجود (مشابه مرغ مادر گوشتی) و رعایت سقف حداکثر ۲۰ هزار قطعه در هر مزرعه و حداقل ۵ هزار قطعه ، مجاز می‌باشد . دارندگان چنین پروانه‌ای موظف به دریافت جوجه فقط از مراکز اصلاح نژادی مرغ بومی هستند .

۱۰- نیمچه مرغ بومی : صدور پروانه برای تأسیس و بهره‌برداری از چنین واحدهایی با رعایت کامل قانون نظام جامع دامپروری کشور و مقررات موجود (مشابه مرغ گوشتی) ، رعایت سقف حداکثر ۲۰ هزار قطعه در هر مزرعه و حداقل ۵ هزار قطعه ، مجاز می‌باشد . دارندگان چنین پروانه‌ای موظف به دریافت جوجه فقط از مراکز اصلاح نژادی و تکثیری مرغ بومی هستند .

۱۱- شتر مرغ

۱۱-۱- صدور مجوز پرورش شتر مرغ در کلیه استانها مجاز و طبق ظرفیت ابلاغی در برنامه پنجم توسعه کشور توسط این معاونت انجام می پذیرد. لیکن با توجه به شرایط اقلیمی و تراکم واحدهای پرورش طیور و مسایل بهداشتی صدور مجوز برای استانهای گیلان، مازندران، گلستان توصیه نمی شود.

۱۱-۲- حداقل و حداکثر ظرفیتهای صدور مجوز شتر مرغ پروری، مادر و توأم به شرح زیر

صورت می پذیرد:

الف (پروری : حداقل ۲۰۰ قطعه و حداکثر ۱۰۰۰ قطعه .

ب) مادر: حداقل ۲۵ قطعه و حداکثر ۳۰۰ قطعه.

ج) توأم: حداقل ۲۵ قطعه مادر و ۵۰۰ قطعه پرواری / حداکثر ۲۰۰ قطعه مادر و ۴۰۰۰ قطعه پرواری. (به ازاء هر قطعه مادر ۲۰ قطعه پرواری در نظر گرفته می شود).

تبصره: در روش پرورش توأم، کاهش سقف پرواری پس از تأیید معاونت بهبود تولیدات دامی سازمان جهادکشاورزی استان مربوطه بلامانع است.

۱۲- پرندگان زینتی:

۱۲-۱- پرورش پرندگان زینتی کوچک جثه: صدور پروانه برای تأسیس و بهره‌برداری از چنین واحدهایی با رعایت کامل قانون نظام جامع دامپروری کشور و مقررات موجود و رعایت سقف حداکثر ۴ هزار قطعه در هر مزرعه، مجاز می‌باشد.

۱۲-۲- پرورش پرندگان زینتی متوسط جثه: صدور پروانه برای تأسیس و بهره‌برداری از چنین واحدهایی با رعایت کامل قانون نظام جامع دامپروری کشور و مقررات موجود و رعایت سقف حداکثر ۳ هزار قطعه در هر مزرعه، مجاز می‌باشد.

۱۲-۳- پرورش پرندگان زینتی بزرگ جثه: صدور پروانه برای تأسیس و بهره‌برداری از چنین واحدهایی با رعایت کامل قانون نظام جامع دامپروری کشور و مقررات موجود و رعایت سقف حداکثر ۱۵۰۰ قطعه در هر مزرعه، مجاز می‌باشد.

تبصره: در صورتیکه انواع پرندگان زینتی بصورت توأمان در یک مجموعه نگهداری شوند امکان صدور مجوز با جمع سقف حداکثر (پرندگان متوسط جثه، بزرگ جثه) و رعایت کامل قانون نظام جامع دامپروری کشور و مقررات موجود امکان پذیر است.

۱۲-۴- باغ پرندگان و نمایشگاه پرندگان زینتی: صدور پروانه برای تأسیس و بهره‌برداری از چنین واحدهایی براساس دستورالعمل شماره ۹۰۰/۹۲/۱۴۱۶ مورخ ۹۲/۳/۲۶، مجاز می‌باشد.

د: زنبورعسل:

۱- زنبورداری: صدور سناسنامه زنبورداری برای واحدهای پرورش دهنده زنبورعسل با رعایت کامل قانون نظام جامع دامپروری کشور و مقررات موجود و دارا بودن حداقل ۴۰ کندوی مدرن توسط معاونت بهبود تولیدات دامی هر استان، مجاز می باشد.

۲- پرورش ملکه تجارتي: صدور پروانه برای چنین واحدهایی با رعایت کامل قانون نظام جامع دامپروری کشور و ضوابط و مقررات موجود، مجاز می باشد.

تبصره: سیاست توسعه ای پرورش ملکه زنبورعسل در سطح کشور متناسب با ظرفیت زنبورداری هر استان توسط دفتر طیور و زنبورعسل اعلام می گردد.

۳- ایستگاه تلقیح مصنوعی: صدور پروانه برای تأسیس و بهره برداری از چنین واحدهایی با رعایت کامل قانون نظام جامع دامپروری کشور و مقررات موجود و رعایت سایر شرایط ابلاغی پس از بررسی توسط کمیته فنی زنبورعسل و تصویب کارگروه تخصصی طیور و زنبورعسل مجاز می باشد.

شرایط خاص:

درخصوص سایر مواردی که در این دستورالعمل ذکر نگردیده و یا هرگونه تقاضای خارج از شرایط فوق بر اساس درخواست معاونت بهبود تولیدات دامی سازمان جهادکشاورزی استان و منوط به تصویب کارگروه تخصصی مربوطه می باشد.